Skolinspektionen

Beslut
2013-11-25
Dnr 43-2013:3922

Partille kommun

Rektorn vid Lillegårdsskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Lillegårdsskolan i Partille kommun

Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, Besöksadress Kungsgatan 20
Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 04
www.skolinspektionen.se

Tillsyn i Lillegårdsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Partille kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lillegårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 5 november 2013.

Fakta om skolan

Skolan ligger i området Lexby i Partille kommun och har vid Skolinspektionens besök 314 elever i förskoleklass och årskurserna 1–5. Eleverna är indelade i åldershomogena klasser som i sin tur är indelade i olika undervisningsgrupper, så kallade "basgrupper". Skolans personal är organiserad i tre arbetslag. Ett arbetslag för personal som undervisar i förskoleklassen och årskurs 1, ett för årskurserna 2–3 och ett för årskurserna 4–5. Skolan leds av en rektor.

År 2013 nådde enligt rektorn 74 procent av eleverna i årkurs 3 de kunskapskrav som minst ska uppnås i ämnet matematik och 78 procent i ämnet svenska. Samtliga elever nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i naturorienterande (no) och samhällsorienterande ämnen (so).

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan bedriver ett systematiskt värdegrundsarbete. Denna kunskap behöver överföras även till det systematiska kvalitetsarbete som ska bedrivas på skolan för att utveckla utbildningen så att den svarar mot de nationella målen. Tillsynen visar på brister i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Lärarna följer upp och utvärderar kunskapsresultaten för varje elev men har inte tillsammans utvärderat och analyserat kunskapsresultaten på en övergripande nivå. Rektorn vid Lillegårdsskolan måste ta ett större ansvar för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor måste se till att skolan dokumenterar och utvärderar sitt utvecklingsarbete och sina resultat och se till att undervisningen utvärderas för att ta reda på vilka metoder som leder till goda resultat för eleverna. Detta för att skolan ska kunna dra slutsatser om vilka åtgärder som ska vidtas för att förbättra möjligheterna för samtliga elever att nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas långt som möjligt i sitt lärande.

Inför utvecklingssamtalen upprättar lärarna skriftliga omdömen som ska visa elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Omdömena visar dock främst vad de arbetat med i skolan och i mindre utsträckning vad eleverna lärt sig. Dessutom framgår inte alltid skolans insatser för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt i de individuella utvecklingsplanerna.

Skolan måste också förbättra arbetet med att ge elever i behov av särskilt stöd det stöd som utredningen visar att de behöver. Som ett led i detta arbete måste skolan bli bättre på att i samverkan med elevhälsa, elev och vårdnadshavare utarbeta och genomföra åtgärdsprogram som tydligt beskriver elevens behov och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Att en noggrann utredning görs innan åtgärder sätts in är avgörande för att de åtgärder som sätts in ska vara effektiva. Liksom att regelbundna utvärderingar är nödvändiga för att försäkra sig om att åtgärderna gett avsedd effekt.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna vid Lillegårdsskolan är införstådda med sitt uppdrag och de områden skolan behöver utveckla och uttrycker vid tillsynen entusiasm i att utveckla skolan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Partille kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 februari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Partille kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver
- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds
- Vid utredningen ska samråd med elevhälsan ske
- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas
- Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utarbetandet av ett åtgärdsprogram

- Åtgärdsprogrammet ska följas upp och insatserna utvärderas löpande

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Vid intervju med lärare och rektorn framkommer att om lärarna befarar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås diskuteras i arbetslaget hur man kan göra förändringar så att förutsättningarna blir bättre för eleven att nå kunskapskraven. Således görs inledningsvis ingen anmälan till rektorn. Lärarna och rektorn berättar att om arbetslaget kommer fram till att eleven inte är i behov av särskilt stöd fattas inget beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. I den utredning som genomförs i arbetslaget deltar inte elevhälsan, enligt rektorn och de intervjuade lärarna. Först när arbetslaget uttömt sina möjligheter till förändring anmäls ärendet till elevhälsan, i vilken även rektor ingår. Vid anmälan till elevhälsan beskriver lärarna vad de gjort för att åtgärda problemen. Skriftliga utredningar görs främst om arbetslagets inledande diskussioner och förändringar inte varit tillräckliga och elevärendet anmälts till elevhälsan.

Vid den arbetsgång vid pedagogisk utredning som Skolinspektionen tagit del av skrivs att elevhälsoteamet vid behov kan delta vid utredningen. I den enkät Skolinspektionen genomförde inför tillsynen med pedagogisk personal svarar en stor andel att om det framkommer att en elev på skolan har behov av särskilt stöd utreds det inte snabbt.

Rektorn, lärare och elevhälsa berättar vid intervjuer att det finns elever vid skolan som inte får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Detta gäller främst elever där skolan har mycket stora svårigheter att göra de anpassningar som krävs. De intervjuade menar att de inte alltid kan tillgodose

behoven inom klassens ram och att dessa elever behöver få sina behov tillgodosedda i en mindre grupp där kompetens finns men att det inte är möjligt att skapa sådana grupper vid skolan.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal dokument som benämns som "utredning och pedagogisk bedömning av en elevs behov av särskilt stöd". Av dokumenten framgår att elev, vårdnadshavare och elevhälsa inte varit delaktiga vid utredningar. Skolinspektionen har även tagit del av ett antal vad skolan benämner "beslut om åtgärdsprogram för en elev i behov av särskilt stöd". Även i dessa beslut om åtgärdsprogram framgår att eleven och elevens vårdnadshavare inte har medverkat i utarbetandet av åtgärdsprogrammen. Vid intervju med lärare uppger de att elev och vårdnadshavare vanligen inte är delaktiga när åtgärdsprogrammen utarbetas utan åtgärdsprogrammen presenteras vid utvecklingssamtal.

Vidare berättar lärarna att åtgärdsprogrammen oftast utvärderas en gång per år men att det förekommer att de utvärderas oftare. I åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår att de ska följas upp och utvärderas vid utvecklingssamtalet eller vid ett bestämt datum. Det framgår inte hur uppföljning och utvärdering ska ske av åtgärdsprogrammen.

Det finns åtgärdsprogram där elev och föräldrar ansvarar för åtgärder såsom att ha "möjlighet för elev/föräldrar att hämta repetitionshäfte i matematik på expeditionen efter skolavslutningen" eller att eleven "med föräldrars hjälp kan få tillgång till inläst litteratur på Partille bibliotek". I något program ska flera åtgärder utföras hemma och endast ett fåtal åtgärder anger vad skolan ska göra för att möta elevens behov av särskilt stöd. Elevens behov framgår inte alltid i åtgärdsprogrammen.

Av utredningen framgår att det finns elever som inte får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Vidare framkommer att den som befarar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen inte alltid anmäler det till rektor. Rektor ser inte heller till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds i samråd med elevhälsan. Rektor fattar inte beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram om utredningen visar att eleven inte är i behov av särskilt stöd. I de åtgärdsprogram som utarbetas anges inte vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas alltför sällan och eleven och elevens vårdnadshavare ges inte möjlighet att delta vid utarbetandet av åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8 och 9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Partille kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven
- I de individuella utvecklingsplanerna ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Motivering

Enligt skollagen ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (IUP). I ämnena svenska och matematik framgår elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. I övriga ämnen framgår främst vad de gjort i ämnet och vad de kommer att göra. Vad eleven kan i förhållande till kunskapskraven framgår dock inte alltid. Skolans insatser för utvecklingen framgår inte i de individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av. Vid intervju med lärare uppger de att skolans insatser inte alltid framgår i elevernas IUP och att de borde bli bättre på att skriva insatserna i elevens IUP.

Av utredningen framgår att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna inte avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleverna fått undervisning i. Vidare framgår att det i de individuella utvecklingsplanerna inte framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Partille kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat

Motivering

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete genomförs.

Rektor och lärare uppger i intervju att elevernas kunskapsutveckling regelbundet följs upp och utvärderas på individnivå. Rektor och lärare uppger dock att kunskapsresultaten inte analyserats på en övergripande nivå. Lärarna berättar att de inte analyserar sin undervisning med utgångspunkt från resultaten. De berättar att de använder resultaten vid de nationella ämnesproven som underlag för att eleverna sedan ska få arbeta med det som de ännu inte kan. Lärarna anser att de behöver bli bättre på att använda resultaten vid de nationella ämnesproven för att förändra undervisningen. I den enkät Skolinspektionen genomförde med pedagogisk personal inför tillsynen uppger en stor andel att de anser att rektor inte ser till att utvärdering av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för utvecklingen av utbildningen. Vidare uppger en stor andel av personalen i enkäten att rektor inte ser till att arbetssätt förändras om eleverna inte uppnår kunskapskraven och att rektor inte ser till att uppföljningen av mitt och mina kollegors arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt.

Enligt rektor och lärare följs värdegrundsarbetet upp och utvärderas årligen och resultatet dokumenteras i skolans likabehandlingsplan. Skolan genomför även olika enkäter med eleverna och använder underlaget för att identifiera utvecklingsområden. I intervju med rektor och lärare anges olika utvecklingsområden som skolan arbetar mot såsom exempelvis ökat elevinflytande och bedömning. Lärare och rektorn berättar vid intervjuer att de anser att det saknas systematik i detta utvecklingsarbete. Lärarna och rektor uppger att kvalitetsarbetet behöver utvecklas så att skolan blir bättre på att ta reda på vad insatta åtgärder leder till. Skolan kan inte redovisa något dokumenterat kvalitetsarbete där resultat, analys och beslut om åtgärder framgår.

Av utredningen framgår att rektorn inte fullt ut ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor tar inte heller ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Karin Yllö-Werner, jurist Julie Svane och undervisningsråd Ulla-Britt Norin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Kristina Svensson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.